

Raadsinformatiebrief Nummer **11-020**

Behandelschema

B&W	28-06-2011
Commissie	05-10-2011
Raad	--

Programma/paragraaf

3 Economie	
Portefeuillehouder	F. Giskes
Afdeling	Ontwikkeling & Projecten

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☒ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☒ Nee
Juridisch	☐ Ja	☒ Nee
Beleid	☐ Ja	☒ Nee

Bijlagen

Ter inzage op www.texel.nl > De gemeente > Politiek > Agenda's en verslagen
1. Programma economische structuurversterking Noord-Holland-Noord (5 clusters benadering)
2. Terugkoppeling Workshops Conferentie Regionale samenwerking op 20 april 2011 op Texel
3. Verslag stuurgroep Kop van Noord-Holland 25 mei 2011

Regionale Samenwerking Kop van Noord-Holland

Deze raadsinformatiebrief beschrijft het vervolg op de afspraken uit de raadsconferentie van 20 april 2011 bij het NIOZ op Texel waarvoor alle 9 kopgemeenten waren uitgenodigd te spreken over een regionale samenwerking. Er is een stuurgroep Kop van Noord-Holland ingesteld die een **regionale gebiedsagenda** voor de middellange en lange termijn gaat ontwikkelen. Alle colleges van de 9 kopgemeenten hebben op 28 juni 2011 de inhoud van deze raadsinformatiebrief in hun vergadering behandeld. Daarna is de raadsinformatiebrief naar alle gemeenteraadsleden gezonden.

Geachte leden van de Raad,

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u nader over een aantal regionale ontwikkelingen. Eerst geven wij een terugkoppeling op de raadsconferentie van 20 april 2011 op Texel. Daarnaast gaan wij in op:

- Rol van de stuurgroep en het beoogd resultaat;
- Het doel van de commissie Kop van Noord-Holland onder leiding van mevrouw Leemhuis-Stout;
- De Planning

In de bijlage treft u vervolgens aan:

1. De inhoud en onderbouwing van de 5 economische clusters;
2. Terugkoppeling workshops 20 april
3. Verslag stuurgroep Kop van Noord-Holland van 25 mei

Op 20 april 2011 was een conferentie regionale samenwerking georganiseerd. Alle gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders van de 9 gemeenten in de regio kop van Noord-Holland, waren hiervoor uitgenodigd.

De conferentie fungeerde als startpunt voor een gezamenlijke nadere verkenning van regionale samenwerking. De conferentie had tot doel om de bestaande afspraken en documenten (onder andere de Gebiedsagenda) op het netvlies te houden. Daarnaast werd aandacht gevraagd voor de actuele inhoudelijke opgaven en ontwikkelingen. Ten slotte is door de aanwezigen van de gelegenheid gebruik gemaakt elkaar op een informele manier beter te leren kennen.

Gelet op de inzet tijdens de workshops, de getoonde interesse tijdens de inleidingen en reacties van deelnemers na afloop van de dag, heeft de conferentie volgens ons voldaan aan de doelstellingen. Een verslag van de workshops treft u als bijlage 2 aan bij deze raadsinformatiebrief.

Uit de inleidingen en de workshop kwam naar voren dat samenwerking in de regio verder versterkt kan worden. Dat sluit aan bij de een van de adviezen van het team Deetman / Mans (rapport

‘Krimp of niet’), dat de gemeenten in de regio Kop van Noord-Holland moeten inzetten op regionale samenwerking. Ook sluit het aan bij de aanbevelingen over regionale samenwerking die de heer Schoof deed in zijn rapportage ‘De Kop steekt de koppen bij elkaar’ van februari/maart 2009.

Ook de uitspraak van de commissaris van de Koningin op de conferentie, om te komen tot een gebiedsagenda voor de regio, past hierbij.

Binnen de regio Kop van Noord-Holland spelen op dit moment 2 herindelingen. Doel hiervan is versterking van de bestuurskracht waarbij de nieuwe gemeenten een sterke bestuurlijke partner in de regio worden. Dit is van belang om samen met de andere gemeenten, provincie en maatschappelijke partners een gemeenschappelijk antwoord te geven op de maatschappelijke, economische en demografische opgaven in de Kop van Noord-Holland. Door vermindering van het aantal gemeenten in de regio en daarmee het verminderen van bestuurlijke drukte kan deze regionale samenwerking efficiënter en effectiever worden georganiseerd. Wij zijn van mening dat de voorgestelde samenwerking, het gezamenlijk optrekken ten behoeve van de gehele regio, meer dan voldoende urgentie heeft om niet over de verschillende fusies heen getild te worden.

Doel en resultaat van stuurgroep Kop van Noord-Holland

Uit de voornoemde onderzoeken blijkt dat er een noodzaak is om strategische vragen regionaal te beantwoorden. Zo spreekt het rapport Krimp of niet van de commissie Deetman/Mans duidelijke taal over de noodzaak van regionale samenwerking gericht op de toekomst en oriëntatie van de Kop van Noord-Holland op Den Helder waarbij Den Helder zich moet bewijzen als partner voor regionale ontwikkeling en samenwerking. Voorkomen dient te worden dat gemeenten vanwege demografische ontwikkelingen gaan concurreren. De belangrijkste demografische ontwikkelingen zijn daling beroepsbevolking en groei huishoudens door vergrijzing op korte termijn. De versterking van de economische kracht slaagt alleen wanneer gemeenten zich gezamenlijk en bovengemeentelijk concentreren op de economische kansen.

Inmiddels is vanuit de provincie besloten tot het instellen van een Stuurgroep Kop van Noord-Holland. De stuurgroep Kop van Noord-Holland is opgezet om regionale strategische vragen te bespreken. Zij functioneert als coördinatiepunt voor afstemming van de antwoorden op die vragen en stelt de uitwerkingsrichting voor aan portefeuillehouders. Naast de voorzitter, zijnde de Commissaris van de Koningin voor de provincie Noord-Holland, de heer Remkes, de gedeputeerde, de heer Bond, de directeur Stad en Bouw van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer Smallenbroek hebben voorts nog de 9 burgemeesters uit de gemeenten van de regio Kop van Noord-Holland zitting in de stuurgroep. Namens de fusiegemeenten Hollands Kroon zal een vertegenwoordiger aan de vergaderingen deelnemen. Een gelijke constructie is wellicht op termijn voor de fusiegemeenten Harenkarspel, Zijpe en Schagen aan de orde.

Beoogd resultaat van de stuurgroep:

Het gaat bij regionale strategische vragen om gemeentegrensoverschrijdende opgaven: de bouwopgaven, het aantrekkelijk houden van de regio voor bedrijfsleven en jonge doelgroepen, het optimaal benutten van kansen met recreatie en toerisme, havenontwikkeling in Den Helder met regionale uitwerking, de bereikbaarheid, en bij dit alles zorgen voor het behouden van ruimtelijke kwaliteit. Het resultaat van de stuurgroep Kop van Noord-Holland is het ontwikkelen van een regionale gebiedsagenda voor de middellange en lange termijn, inclusief locatiekeuzes op gebied van wonen, bedrijfslocaties, voorzieningen en ontwikkeling van economische clusters.

Naar verwachting zal de gebiedsagenda medio november 2011 gereed zijn.

De stuurgroep is, zoals gezegd, belast met regie en coördinatie. Er dient te worden voorzien in ambtelijke ondersteuning. Wij voorzien in deze ondersteuning door ambtelijke deelname aan de werkgroep. Alle 9 gemeenten zijn in deze werkgroep vertegenwoordigd.

Deze ambtelijke werkgroep beschrijft op basis van de opbrengst van de conferentie van 20 april 2011, recente documenten (onder andere de Gebiedsagenda, het rapport Deetman / Mans) en ontwikkelingen (bijvoorbeeld decentralisatie) voor welke thema's en beleidsopgaven regionale samenwerking nodig is. In beeld wordt gebracht welke bestuurlijke samenwerkingsvormen er al in de regio zijn. Deze informatie wordt door de stuurgroep gebruikt om de gemeenteraden een concrete gebiedsagenda voor de regio voor te leggen.

Inmiddels heeft de eerste bijeenkomst van de stuurgroep Kop van Noord-Holland op 25 mei plaats gevonden. Een verslag/actiepuntenlijst treft u aan in bijlage 3.

In de regio zijn nog 2 projecten gaande, waarover we u willen informeren, namelijk:

1. De commissie Kop van Noord-Holland (Leemhuis/Stout)
2. EO-Wijers prijsvraag

1. De commissie Kop van Noord-Holland (Leemhuis/Stout)

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland hebben op 1 februari 2011 besloten een commissie voor de Kop van Noord-Holland in te stellen. De commissie heeft als opdracht het inventariseren van kansen op het gebied van sociaaleconomische en ecologische ontwikkelingen in de Kop van Noord-Holland. Bij de inventarisatie moet de commissie volgens Gedeputeerde Staten kijken naar de specifieke uitdagingen waar het gebied voor staat op het gebied van krimp, de leefbaarheid in de regio en het draagvlak van de voorzieningen. Ook geven Gedeputeerde Staten de commissie nadrukkelijk mee dat er voldoende aandacht moet zijn voor suggesties of initiatieven van de inwoners, belangenorganisaties, ondernemers en gemeenten in het gebied. Het aandachtsgebied van de commissie is de Kop van Noord-Holland met als focus het grondgebied van de nog te vormen fusiegemeente Hollands Kroon en gemeente Den Helder. Het is een onafhankelijke commissie. De instelling van de commissie vloeit voort uit het stopzetten van het project Wieringerrandmeer in november vorig jaar.

De commissie Kop van Noord-Holland o.l.v. mevr. Leemhuis-Stout is op 1 april jl. geïnstalleerd. Op 20 mei 2011 is de Commissie op excursie geweest in het gebied om het gebied (beter) te leren kennen. In juni 2011 zijn er een aantal hoorzittingen georganiseerd, waarin de Commissie van gedachten heeft gewisseld met de gemeenten en met organisaties die in het gebied een belangrijke rol spelen en die een visie hebben op het gebied. Na de hoorzittingen, in juli en augustus 2011, zal de Commissie haar rapport schrijven, dat in augustus of september 2011 zal verschijnen.

Naast de voorzitter bestaat de commissie uit een aantal andere deskundigen, die bovendien veelal binding hebben met het gebied: de voormalige burgemeester van Texel Joke Geldorp-Pantekoek, hoogleraar landschapsarchitectuur Adri van den Brink, voormalig Tweede Kamerlid en voorzitter landinrichtingscommissie Peelvenen Servaas Huys, Rabobankdirecteur Food & Agri Dirk Duijzer en voormalig provinciaal adviseur ruimtelijke kwaliteit van de provincie Noord-Holland Miranda Reitsma.

2. EO Wijers prijsvraag

De Kop van Noord-Holland is tot de laatste ronde doorgedrongen van de EO Wijersprijsvraag. Uiteindelijk is niet gekozen voor de Kop van Noord-Holland. Wel heeft het meedoen aan de prijsvraag geleid tot het definiëren van bovengemeentelijke vragen die ruimtelijke vertaling nodig hebben. Deze prijsvraag leidt tot ontwerpen voor ruimtelijke kwaliteit in een gebied. De inhoudelijke thema's voor de huidige prijsvraag zijn krimp, energietransitie en ruimtelijke kwaliteit. Er heeft inmiddels een gesprek plaats gevonden tussen burgemeester Schuiling en gedeputeerde Talsma over een mogelijk vervolg. De uitkomsten van dit gesprek worden op dit moment door de provincie uitgewerkt tot een voorstel voor een vervolg op de EO Wijersprijsvraag voor de regio Kop van Noord-Holland.

De Planning

Tot eind van 2011 komt de stuurgroep 4x bijeen met als beoogd resultaat een regionale gebiedsagenda voor de kop van Noord Holland medio november 2011.

De eerste bijeenkomst van de stuurgroep is geweest op 25 mei 2011. Een van de resultaten van dit overleg is de raadsinformatiebrief zoals u die hier aantreft.

De tweede bijeenkomst staat gepland op 8 juli 2011. Deze zal voornamelijk in het teken staan van de inhoudelijke bespreking welke regionale onderwerpen in de gebiedsagenda dienen te worden opgenomen.

De derde bijeenkomst staat gepland in september 2011. Rond om deze bijeenkomst zult u als raad een raadsvoorstel ontvangen met betrekking tot het vaststellen van de aanpak om te komen tot de inhoudelijke opgaven van de gebiedsagenda.

De laatste bijeenkomst in 2011 in november zal in het teken staan van de regionale gebiedsagenda. Het streven is om op dat moment de inhoud van de gebiedsagenda klaar te hebben zodat deze aan de gemeenteraden aangeboden kan worden voor de besluitvorming begin 2012.

Bijlage 1 Programma economische structuurversterking Noord-Holland Noord (5 Cluster benadering)

Deze bijlage schetst de aanleiding en noodzaak voor een structuurversterking in Noord-Holland Noord. Daarna volgt een toelichting op het nut van programmatische aanpak en een toelichting op de clusters zelf.

Waarom economische structuurversterking in NHN?

Demografische ontwikkelingen zorgen ervoor dat groei op de manier zoals de afgelopen decennia heeft plaatsgevonden niet meer zal plaatsvinden. Economische groei zal niet meer eenvoudig gerealiseerd kunnen worden door de groei van het aantal werkenden. Demografische prognoses voor NHN laten het volgende zien: daling beroepsbevolking, groei aandeel ouderen (vergrijzing) en daling aandeel jongeren (ontgroening), wegtrekken hoger opgeleiden, daling leerlingaantallen en op de langere termijn daling van de bevolking.

Om de effecten van deze ontwikkelingen op te vangen moeten keuzes gemaakt worden. Die keuzes zorgen ervoor dat de schaarse middelen gericht worden kunnen ingezet. Dat beoogt de aanpak van economische structuurversterking. De basisgedachte is dat Noord-Holland Noord zich met een aantal economische activiteiten onderscheidt van andere regio's in Nederland. Dat onderscheidend vermogen is waar de kansen liggen voor de regio's Alkmaar, Kop van Noord-Holland en West-Friesland. Het innovatieve, productieve vermogen bestaat uit 5 clusters:

- Agribusiness,
- Duurzame energie,
- Maritiem, marien en offshore,
- Vrijtijdseconomie,
- Medisch.

Een cluster is een verzameling van economische activiteiten, uitgevoerd door een melange van bedrijfspvormen (MKB, internationale bedrijven, ZZP'ers).

Vanuit de regio Noord-Holland Noord in samenwerking met de kamer van koophandel is er per cluster een trekken benoemd.

Agribusiness - Jaap Bond, gebiedsgedeputeerde provincie Noord-Holland

Duurzame energie - Paul Korting, directeur ECN

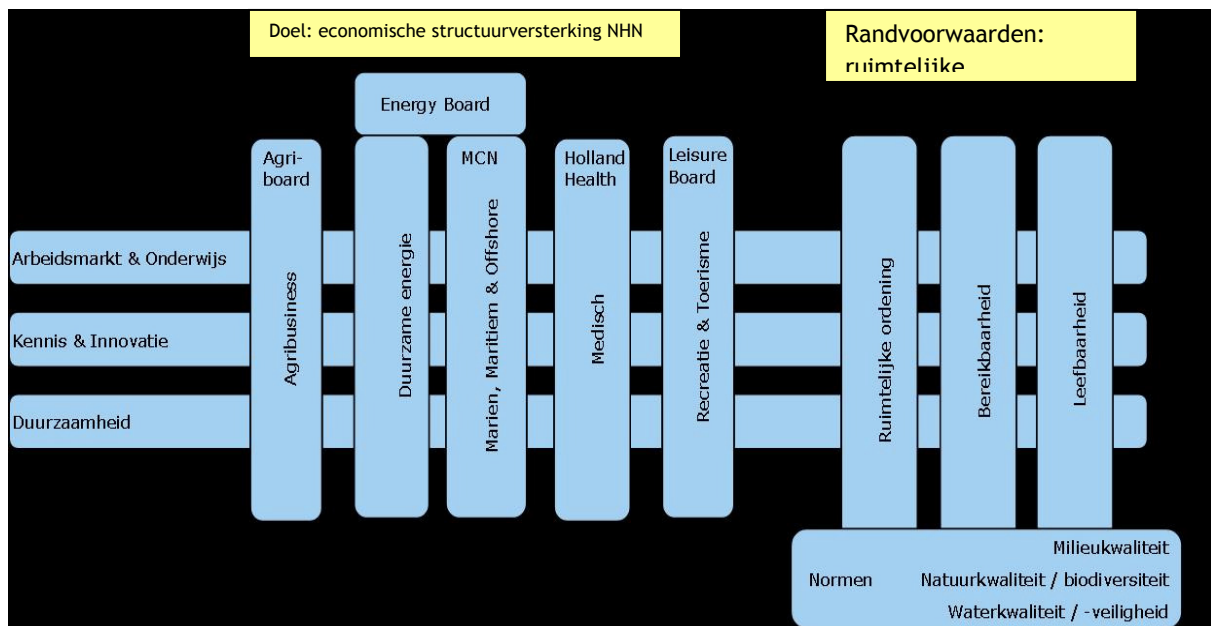
Maritiem, marien & Offshore - Koen Schuiling, burgemeester Den Helder

Vrijtijdsindustrie - Thijs Pennink, directeur KvK Noordwest-Holland

Medische - Wethouder gemeente Alkmaar

Zoals eerder gezegd gaat het in de komende tijd vooral om het gericht inzetten van schaarse middelen. Het wordt de kunst om anders naar groei te gaan kijken. Daarom wordt ook ingezet op behouden en versterken van wat er is, in plaats van definiëren van groeicijfers. Het betekent ook dat ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden moeten samenwerken zodat concurrentie om arbeidskrachten en bewoners voorkomen wordt.

Het bedrijfsleven heeft de grootste rol in het realiseren van de structuurversterking. Het creëren van nieuwe mogelijkheden is de essentie van ondernemerschap. Daarvoor heeft men goed geschoold personeel voor nodig en is de samenwerking met onderwijsinstellingen zo belangrijk. Gemeenten en provincie zijn verantwoordelijk voor de randvoorwaarden die de structuurversterking mogelijk maken: leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en bereikbaarheid.

Waarom een programma voor NHN?

De structuurversterking raakt veel partijen, initiatieven, bevoegdheden en beleidsterreinen. Het is makkelijk het overzicht kwijt te raken. Daardoor ontstaat het gevoel dat werk in het luchtledige of zonder doel gedaan wordt. Maar hoe organiseer je dat iedereen een bijdrage levert en de mogelijkheden inzet ten behoeve van de structuurversterking? Daar kan een programma-aanpak bij helpen. Een programma plaatst initiatieven, activiteiten en mogelijkheden in het grotere geheel. 'Een programma is een verzameling van tijdelijke, samenhangende en dynamische doelen, inspanningen en middelen.' (Van der Tak & Wijnen, *Programmamanagement. Sturen op samenhang.*)

Aan alle betrokkenen kan gevraagd worden welke bijdrage men wil leveren aan de structuurversterking. Het antwoord kan verschillen en hoeft niet altijd te worden vastgelegd in afspraken, convenanten e.d. De kracht van ontwikkeling van de aanpak tot nu toe is juist dat iedereen zich mede-eigenaar en -ontwikkelaar voelt.

Vele partijen zijn intellectueel eigenaar van de clusteraanpak. Het Ontwikkelingsbedrijf NHN heeft vanwege haar inzet voor economische stimulering een belangrijke rol gespeeld in de vorming ervan. Door opstellen van de gebiedsagenda voor NHN, als bouwsteen voor het MIRT-overleg met het Rijk, is het belang van stellen van bovenregionale prioriteiten benadrukt. De Kamer van Koophandel Noordwest Nederland vervult een belangrijke rol in het verbinden van ondernemers aan dit gedachtegoed.

De permanente vraag is op welk niveau worden de krachten gebundeld? De clusteraanpak is bedoeld om op (boven)regionaal niveau prioriteiten met elkaar af te spreken. Dat betekent dat op gemeentelijk niveau andere economische activiteiten kunnen plaatsvinden. Maar bij grote ontwikkelingen telt het (boven)regionale belang zwaarder dan het gemeentelijke belang.

Specifiek voor provincie Noord-Holland

Waarom heeft de provincie een rol in de economische structuurversterking? Afgezien van het feit dat het om een aanzienlijk deel van de provincie gaat, is de provinciale missie voor Noord-Holland in de Structuurvisie gemunt als het willen zijn van een 'mooie, veelzijdige en internationaal concurrerende provincie'. Daar moet de provincie zich voor inzetten. En het sluit naadloos aan op de Lodderstaken.

Toelichting op inhoud van clusters

De *agribusiness* bestaat uit alle landbouwactiviteiten die het gebied rijk is: vollegrondsgroenteteelt, zaadveredeling, akkerbouw, fruitteelt, visserij en aquacultuur, bollenteelt en veehouderij. Iconen van dit cluster zijn Agriport A7, Seedvalley en Agriboard. Floriade 2022 kan een toekomstig icoon worden. Algemene ambitie is om het Verscentrum van Europa te worden.

De *vrijtijdseconomie* omvat vooral de activiteiten van ondernemers op het gebied van overnachtingen en recreatie. Huidige kenmerken van ondernemers in het cluster zijn kleinschaligheid en versnipperdheid. De vrijetijdseconomie wordt grote kansen toegedicht in het licht van demografische ontwikkelingen: meer 65+'ers die recreëren en ontwikkeling van zorg in combinatie met toerisme. De veelzijdigheid van landschappen in NHN en de daaraan verbonden historie bieden volop mogelijkheden voor samenwerking en opschaling. De provincie heeft het thema waterrecreatie nadrukkelijk in het collegeprogramma opgenomen.

Het *medische cluster* kent een aantal onderdelen en directe verbanden met andere clusters. Zo is er expertise over en productie van isotopen bij NRG/ECN in Petten. NRG/ECN is meteen ook een expertisecentrum voor duurzaamheid en duurzame energie in het bijzonder. Verder kan het Medisch Centrum Alkmaar haar kennispositie op het gebied van gezondheid uitbouwen, waarbij kansen liggen door verbindingen met het cluster agribusiness (gezonde voeding). Het laatste onderdeel is de ontwikkeling van zorgeconomie.

Maritiem, marien en offshore heeft sterke wortels in Den Helder door de offshore-activiteiten vanaf de luchthaven en de zeehaven. Op Texel is het NIOZ-instituut gevestigd dat internationale faam heeft op marien onderzoek. Met de op handende zijnde samenwerking tussen ondernemers en onderzoekers in de visserijketen in Blueports worden ook andere delen van NHN bij dit cluster betrokken. Op het gebied van expertise en onderwijs zijn partners reeds verbonden in Maritime Campus Netherlands (MCN).

Kansen binnen het cluster *duurzame energie* bestaan vooral voor offshore windsector, biomassavergassing, duurzaam bouwen en innovatie. De provincie Noord-Holland is initiatiefnemer van de oprichting van een EnergyBoard. De EnergyBoard moet sturing gaan geven aan de versterking en ontwikkeling van het cluster duurzame energie. Vooruitlopend op de EnergyBoard is de energieregio NHN opgericht, voornaamste impuls voor deze oprichting is de vestiging van TAQA in de regio Alkmaar.

De dwarsverbanden zijn bedoeld om vragen die in alle clusters spelen gezamenlijk te beantwoorden. Bij arbeidsmarkt en onderwijs gaat het bijv. over de beschikbaarheid van goed gekwalificeerd personeel dat in alle clusters nodig is.

Bijlage 2 Terugkoppeling Workshops Conferentie Regionale samenwerking op 20 april 2011 op Texel

Tijdens de conferentie Regionale samenwerking die op 20 april 2011 is georganiseerd voor de gemeenteraden en de colleges van Burgemeester en wethouders van de 9 gemeenten in de Kop van Noord-Holland zijn workshops gehouden.

Om de conferentie een concreet en herkenbaar karakter te geven is gekozen om de onderwerpen van de workshops gelijk te laten zijn aan de 5 clusters die provincie Noord-Holland en de kamer van Koophandel hanteren in hun clusteraanpak. De onderwerpen zijn:

- Agribusiness
- Health
- Toerisme en recreatie
- Maritiem
- Energie

Hieronder staat per workshop een korte samenvatting met daarbij de kansen en mogelijkheden voor de regio.

Agribusiness

Inleider: de heer Jacques Dekker, programmamanager Agriboard Noord-Holland Noord

Voorzitter: de heer Gerrit Westerink, burgemeester van Schagen

Verslag: mevrouw Grada van Deutekom, gemeente Wieringen

Algemeen:

De in het plenaire deel gemaakte opmerking van Thijs Pennink, directeur Kamer van Koophandel Noordwest: "gemeenten moeten niet het voortouw nemen, maar aansluiten" wordt breed gedragen. Ook de urgentie om samen op te trekken wordt onderschreven.

Er is enige discussie of de regio zich moet focussen op kernpunten danwel de volledige sector landbouw. Verder wordt opgemerkt dat toerisme gericht is op het landschap en dus invloed op dit thema heeft.

Kansen en mogelijkheden:

- Stimuleren verbeteren van bereikbaarheid / infrastructuur (Agrihaven, betere oost-west verbindingen en noord-zuid verbindingen)
- Deregulering wetgeving / bestemmingsplannen. Maximaal faciliteren, maar wat betekent maximaal dan? Alleen faciliteren op clusters en gebieden die daarvoor geschikt zijn?
- Zelfambassadeur zijn en zelfkennis hebben (trots op het gebied)
- Innovatief in duurzaamheid
- Agrarisch technisch (hoger) onderwijs binnenhalen (dependances, stages, relaties met clusters)
- Werkgelegenheid op maat
- Inzicht dat bollen internationale top is en veel kennis en innovatie kent
- Benoemen welke kansen en tussen de sectoren liggen
- Logistieke afstemming
- Aantrekken arbeidskrachten en aandacht voor de huisvesting daarvan.

Conclusie:

De rol voor gemeenten is beperkt. Regionale afstemming is echter essentieel. Met elkaar meedenken, elkaar kennen en samen aan de slag gaan!

Plenaire terugkoppeling voorzitter workshop:

Bij alle deelnemers aan de workshop was het urgentiegevoel dat samenwerking nodig is.

Gemeenten zouden de agri-sector kunnen stimuleren door in bestemmingsplannen maximale kansen te bieden aan de sector. Gelet op de vraag naar arbeidskrachten zouden gemeenten mensen moeten pushen om in deze sector aan de slag te gaan. Andere punten voor gemeenten die in de workshop naar voren zijn gekomen zijn: aandacht voor agri-onderwijs; het huisvesten van buitenlandse medewerkers en het gebruik van de haven van Den Helder als agri-haven.

Tot slot merkte hij op dat bijeenkomsten als deze meer plaats moeten vinden want op deze manier leren de regionale bestuurders elkaar beter kennen.

HEALTH

Inleider: de heer Frank Willenborg, Holland Health

Voorzitter: mevrouw Marjan van Kampen, burgemeester van Wieringen

Verslag: de heer Jeroen Noot, Kamer van Koophandel Noordwest-Holland

Algemeen:

In de presentatie werden van de 7 deelgebieden van de cluster Health, 2 deelgebieden nader toegelicht: Nobesitas en sport-medisch. Daarnaast is ingegaan op het belang van een trial center.

De discussie die op de presentaties volgde bewoog zich tussen de benadering vanuit de 'zorg kant' en de 'economische kant' van de cluster HEALTH. Voorbeeld hiervan is de mogelijke profilering van de regio als Nobesitas centrum voor Nederland (en daar buiten). Vanuit de zorg invalshoek kunnen gemeenten hierin deelnemen om te streven naar een gezonde bevolking met zo min mogelijk overgewicht, vanuit de economische kant kan de profilering als kenniscentrum voor Obesitas preventie hoogwaardige werkgelegenheid opleveren.

Kansen en mogelijkheden:

- vasthouden ziekenhuizen in de (bredere) regio
- duidelijke profilering van de ziekenhuizen op een specifiek kennisgebied. (dus als er een Nobesitas centrum komt, dan bijvoorbeeld alleen in Gemini).
- Combi's tussen Health cluster en Agri, bijvoorbeeld in de ontwikkeling van 'gezonde' groenten
- Profilering van de regio als aantrekkelijk onderzoeksgebied (Trial center).

Conclusie:

Alle deelnemers ervaren de HEALTH-cluster als een zeer belangrijk cluster.

De deelnemers hechten eraan dat er meer focus komt in deze cluster en dat er per deelsector een concrete vraag wordt neergelegd die de gemeenten vanuit hun verantwoordelijkheden kunnen invullen.

De deelnemers zagen met name de profilering van de regio als nucleair-medisch kenniscentrum als belangrijke uitdaging en voor de hand liggende kans (dit is vanuit de eigen kracht te realiseren). Hierbij kan aansluiting gezocht worden bij top gebieden beleid.

Obesitas werd door de deelnemers wel herkend als (toekomstig) probleem, maar men was verdeeld over de kansen die dit voor de regio biedt. Ook de rol van de gemeenten hierbij werd niet echt scherp.

Plenaire terugkoppeling voorzitter workshop:

Het leggen van relaties tussen regio-zorg-economie is niet altijd makkelijk. Werkgelegenheid in de zorg zal toenemen als gevolg van de vergrijzing in de regio.

Op onderdelen van de cluster HEALTH is ECN in Petten uniek. Dat zou beter kunnen worden vertaald naar de regio.

Deelnemers aan de workshop hebben aangegeven dat vanuit de cluster HEALTH de vraag richting gemeenten moet worden geformuleerd wat de gemeenten kunnen betekenen. Gemeenten willen meewerken.

Toerisme & Recreatie

Inleider: de heer Thijs Pennink, Kamer van Koophandel Noordwest-Holland

Voorzitter: mevrouw Francien Giskes, burgemeester van Texel

Verslag: mevrouw Monique van der Voort, gemeente Harenkarspel

Algemeen:

In de presentatie kwam de ontwikkeling naar een Leisure Board aan bod.

Deze ontwikkeling is in 2008 in gang gezet.

Op 7 april 2008 is het Ontwikkelingsperspectief Noordwest-Holland 2015 gepresenteerd aan een groot aantal regionale partners en stakeholders. Doel van deze visie was en is om Noordwest-Holland in economisch opzicht sterker op de kaart te zetten en te verkennen waar voor de regio de kansen liggen voor de toekomstige economische ontwikkeling.

In 2008 verscheen het rapport “één regio, één merk”. In dat rapport werd de versnippering en kleinschaligheid als belangrijke reden gegeven dat dit gebied er niet uit haalt wat erin zit. De concurrerende gebieden zoals Zuid-Limburg, Twente, Achterhoek lukt het wel om zich als regio te profileren. Begin 2009 werd een eerste stap gezet om aan de visie in dit rapport “één regio, één merk, nader invulling te geven.

In 2009 en 2010 hebben de Kamer van Koophandel Noordwest-Holland en het ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord in de werkgroep Verbinden Kwaliteiten en Middelen in de Vrijetijdsindustrie Noordwest-Holland uit gesprekken met werkgroepleden en gemeenten de thema's herleid die in het toekomstig platform een cruciale rol zullen spelen:

1. kennis & strategie;
2. verbinden (van bestaande middelen en kwaliteiten);
3. landelijke- en mondiale Marketing.

De deelnemers aan de Leisure Board zijn: Kunst & Cultuur Noord-Holland, provincie Noord-Holland, Ontwikkelingsbedrijf NHN, de regionale VVV's en vertegenwoordiging van het grootbedrijf in de vrijetijdsindustrie Noordwest Holland. De Leisure Board richt zich op 3 bovenstaande bovenregionale thema's.

Kansen en mogelijkheden:

- Er is geen eenduidige gebiedspromotie, het gebied is te onbekend. Het gebied zou als geheel gepromoot moeten worden en niet versnipperd. Dit geldt in feite voor het gehele gebied boven Amsterdam. Vervolgens per deelgebied/thema, etc.
- Er moet meer samenwerking tussen de VVV's plaatsvinden, de VVV Texel kan hierbij als voorbeeld dienen. Ook hier een eenduidige presentatie van het gebied en niet met diverse verschillende termen het gebied definiëren: VVV's als organisaties maar gebied als geheel neerzetten.
- Voor de “ontsluiting” van het gebied is ook internet van groot belang. Dit wordt nu nog onvoldoende benut, is té versnipperd. Sites moeten worden doorgelinkd.
- Gemeenteraden moeten opletten bij de besteding van hun budget of er sprake is van versnippering en dit tegengaan en samenwerking stimuleren.
- Gesproken wordt over 1 of meerdere kenmerkende evenementen in het gebied met name ook buiten het hoogseizoen.
- Voor succesvolle gebiedspromotie zijn “gunnen” en “wederzijds vertrouwen” onontbeerlijk. Er moet gespeeld worden als een elftal. Met 1 goede spits (niet iedereen kan namelijk tegelijk in de spits staan) en een goede coach. Als coach wordt ook gedacht aan de gebiedsgedeputeerde.
- Het is ook belangrijk zelf trots te zijn op het gebied. Bereikbaarheid is namelijk geen probleem in de Kop van Noord-Holland, maar wordt toch vaak zo gepresenteerd.

Plenaire terugkoppeling voorzitter workshop:

Het probleem is dat er geen gezamenlijke promotie is van het gebied doordat er veel versnippering is (meerdere VVV's). Gewezen wordt op de positieve omslag die op dit punt op Texel is gemaakt. Dan kan het gebied als ‘merk’ worden op de markt worden gezet.

De deelnemers aan de workshop zijn blij dat de provincie een gebiedsgedeputeerde voor de Kop van Noord-Holland heeft benoemd. Hij kan ook fungeren als coach.

Verder kwam naar voren dat wederzijds respect en elkaar wat gunnen belangrijk zijn bij het samenwerken

Maritiem

Inleider: de heer Hans Bais, directeur ATO

Voorzitter: de heer Koen Schuiling, burgemeester Den Helder

Verslag: de heer Michel Bakelaar, gemeente Den Helder

Algemeen:

ATO geeft antwoord op een steeds sterkere behoefte aan hoogwaardige kennis voor het midden- en kleinbedrijf op het gebied van duurzaamheid.

De heer Bais geeft aan dat activiteiten rond offshore windenergie veel werkgelegenheid kan opleveren, namelijk 1fte per MW. Bij een programma van 75.000 MW is dat 75.000 fte waarvan een deel in de regio Kop van Noord-Holland. Een ander voorbeeld is het ATO-project Dutch Offshore Wind Energy Services (D OWES). Hier gaat het om monitoring en planning van onderhoud waarbij 50 - 250 fte mogelijk zijn.

In de regio maakt de visserij ook deel uit van de maritieme cluster. De sector moet zich richten op innovatie, nieuwe vismethoden en aquacultuur op zee.

ATO onderneemt activiteiten dat bestaande bedrijvigheid op het gebied van composieten of vezelversterkte kunststoffen beoogde te optimaliseren, door stimulering van het ontwikkelen en toepassen van innovatieve technologieën, productieprocessen, producten en diensten. Composieten worden gebruikt in de scheepsbouw en (grote) constructies.

Ook ziet hij mogelijkheden voor overslag en vervoer van agriproducten via de haven en watertoerisme in de regio, waarbij dan ingezet moet worden op het bieden van arrangementen en kwaliteit,

Verder ziet hij kansen voor Zonenergie (beperkt), Getijdenenergie (hoewel het verschil niet groot is en de stroom beperkt) en Biomassa (zeewier als voedsel en brandstof).

Kansen en mogelijkheden:

- Verhalen vertellen en marketing goed inzetten.
- Marine blijft van belang (ook in relatie tot toerisme → marinedagen). Er is veel kennis binnen het Marinebedrijf. Wel verder verweven van maritieme en civiele activiteiten.
- Kennis & opleidingen o.a. versterken uitwisseling tussen maritieme en civiele activiteiten.
- Mogelijke Quick Wins?
- * Windenergie middellange termijn maar dan is het essentieel dat de kosten lager worden zodat de concurrentie met fossiele brandstof mogelijk is.
- * Watertoerisme korte termijn.
- Nieuwe visserij
- * zeker kansen innovaties (o.a. Sum Wing, Pulskor met 40% brandstof besparing)
- * vergunning is probleem
- * diepte vaargeulen bij Den Oever beperkt

Conclusie:

Enkele raadsleden zijn nog niet overtuigd van het belang van de maritieme cluster voor hun gemeente.

Om de "vis" (bedrijvigheid en werkgelegenheid) binnen te halen moet het bedrijfsleven en de regio worden betrokken. Kansen die er zijn gezamenlijk benutten. 'Samen' is het sleutelwoord.

Het is zinnig de waterrecreant ook op land te helpen door arrangementen aan te bieden.

Plenaire terugkoppeling voorzitter workshop:

De oproep werd gedaan om de kennis in de regio (Marinebedrijf, KIM, MCN, bedrijfsleven) te gebruiken en met elkaar te verbinden. Er liggen kansen voor bedrijvigheid rond offshore windenergie, het verbreden van de basisinfrastructuur (haven en Airport); het verbreden van andere havenactiviteiten (agri en composieten) en het maken van (meerdaagse) arrangementen voor watertoerisme.

Het vergroten van de herkenbaarheid van de maritieme activiteiten in de regio vergt een goede marketing.

In de workshop is de gedachte geopperd om als regio de provincie en het rijk een integraal plan voor te leggen dat ook de andere clusters betreft.

Energie

Inleider: de heer Bas van Bree

Voorzitter: mevrouw Marian Dekker, burgemeester Zijpe

Verslag: mevrouw Marjan Nicolay, gemeente Texel

Algemeen:

Het bedrijfsleven wordt op dit gebied - in samenwerking met de overheden die beleid voorbereiden - steeds belangrijker.

Hierbij is het ook belangrijk dat er clusters van onder andere bedrijfsleven en overheden worden gevormd.

Een voorbeeld is "Energy Board" waar sturing aan projecten duurzame energie en economische structuurversterking wordt gegeven. Dit is een cluster "bedrijven, kennis / infrastructuur en overheid".

Het beeld van de ondernemers is dat ze zich willen richten op waar je als groep sterk in bent, dat het project iets toevoegt aan wat er al is in Nederland, dat nieuwe uitvindingen ook daadwerkelijk worden toegepast en ambassadeurschap uitdragen.

Kansen en mogelijkheden:

a. **Opwekking duurzame energie.**

Wind en biomassa zijn de niches die wij moeten oppakken.

b. **Toepassingen**

Duurzame energie zien als 'satéprikker' door de andere economische clusters.

Bijvoorbeeld in toerisme en recreatie en/of agribusiness duurzaam bouwen

Voorbeelden van kansen zijn oa. in bestaande bouw energie besparen, overcapaciteit in energienet opslaan, overheid moet stimuleren dat particulieren in duurzaamheid inventariseren, getijde-energie, energietoepassing uit asfalt, kenniscentrum installeren mede omdat het studenten trekt, hoger onderwijs in de Kop verbeteren / halen, als regio beter inzetten op Energy Valley. Zonne-energie is in Zeeland een speerpunt, de Kop moet zich inzetten op wind en biomassa omdat die kansrijk zijn. Daarnaast cross-overs inzetten: bijvoorbeeld HVC kan CO2 leveren voor glastuinbouw, Energy Board optuigen: goede ontwikkelingen bij elkaar brengen en van elkaar leren.

Conclusie:

Op dit vlak kunnen we samen in de clusters iets betekenen.

De taak van de overheid zou kunnen zijn:

- draagvlak creëren
- vormen van participatie stimuleren
- stabiel en consistent beleid formuleren en uitdragen
- onderwijs naar de regio halen / bevorderen / interessant maken
- proeftuinen toestaan
- uitgaan van eigen kracht van de regio
-

Denk qua termijnen in een periode van 10 jaren, en zorg wel voor consistent beleid.

Plenaire terugkoppeling voorzitter workshop:

De goede cluster bestaat uit bedrijven - kennis - overheid. De kennispoot bestaat uit onderzoek en opleidingen. Deze 3 partijen moeten gezamenlijk opereren. Via ECN bijvoorbeeld hebben we een onderzoeksinstituut maar ook aandacht voor het MBO is nodig.

Door opleidingen te koppelen aan opwekking en toepassingen van Energie, kunnen we ons als regio promoten.

"Energie" kunt je zien als een facetbeleid ('satéprikker') door de andere clusters.

Bijlage 3 Verslag Stuurgroep Kop van Noord-Holland

Aanwezig:

de heer Remkes, mevrouw Van Dok-Van Weele, de heer Vermeer, de heer Leegwater, de heer Westerink, de heer Schuiling, mevrouw Van Kampen, de heer Van der Laan, mevrouw Giskes, de heer Bond, de heer Smallenbroek, de heer Marees, mevrouw Maas-van 't Hof (secretaris)

Lijst met afspraken

Gericht op het proces:

- Deelname aan de stuurgroep: de gemeenten binnen de te vormen gemeente Hollands Kroon wijzen een vertegenwoordiger en plaatsvervanger namens de nieuwe gemeente aan. Op dit moment is de heer Van der Laan eerste vertegenwoordiger namens Hollands Kroon. De gemeenten Schagen, Harenkarspel en Zijpe overleggen of zij namens de 3 gemeenten een vertegenwoordiger willen afvaardigen.
- Samenstelling van de stuurgroep: de stuurgroep is compact van samenstelling. Hierbij wordt gedacht aan 4 burgemeesters, de directeur Stad en Bouw (ministerie BZK), de gebiedsgedeputeerde Kop van Noord-Holland en de Commissaris van de Koningin. De stuurgroep zal uit vertegenwoordigers van alle gemeenten bestaan indien een onderwerp daartoe aanleiding geeft.
- Over deze stuurgroepvergadering wordt een notitie voor de gemeenteraden en Provinciale Staten opgesteld. Deze notitie wordt ter kennisname verstuurd en bevat de afspraken van de stuurgroep en de tijdlijn van de stuurgroep. Tevens wordt de economische structuurversterking voor NHN en de opdracht van de commissie Leemhuis-Stout toegelicht. Een besluit van de raad en Provinciale Staten wordt gevraagd wanneer de gebiedsagenda meer inhoud heeft gekregen.
- De heren Schuiling en Smallenbroek verstrekken de heer Remkes informatie over het verzoek om een rijkscoördinator m.b.t. de haven Den Helder.
- De ambtelijke werkgroep bestaat uit de ambtenaren die de raadsconferentie hebben voorbereid aangevuld met de secretaris van de stuurgroep.

Gericht op de inhoud:

- Het uitgangspunt voor de gebiedsagenda is de economische structuurversterking in de vorm van 5 economische clusters.
- Voor de volgende stuurgroep bereidt de ambtelijke werkgroep een notitie voor met daarin de stand van zaken van de thema's wonen, bedrijfslocaties en infrastructuur in de Kop van Noord-Holland. De basis van de notitie is het bestaande beleid bij de gemeenten en provincie. Tevens wordt aandacht besteed aan actuele ontwikkelingen en het effect van de ontwikkelingen op het bestaande beleid.
- Enkele leden van de stuurgroep geven aan dat zij meer zouden willen weten over de opdracht van de commissie Leemhuis-Stout omdat zij dubbeling met en herhaling van de stuurgroep en de clusteraanpak verwachten. De secretaris van de stuurgroep bespreekt deze zorg met de secretaris van de commissie Leemhuis-Stout.
- De inzet op arbeidsmarkt en onderwijs lijkt nog verspreid en niet breed bekend. De secretaris zal contact leggen met InHolland en de Kamer van Koophandel voor de stand van zaken en hierover terugmelden in de stuurgroep.
- Per stuurgroepvergadering wordt een stand van zaken gegeven over de voortgang in de clusters en de dwarsverbanden kennis en innovatie en arbeidsmarkt en onderwijs.
- De clustergerichte werkwijze van de regio Eindhoven kan een voorbeeld zijn voor de clusteraanpak in Noord-Holland Noord en de Kop in het bijzonder.

Volgende vergadering 8 juli, 10.00-11.30 te Haarlem.

Voor de geplande stuurgroep op 5 september wordt een nieuwe datum gezocht.

De laatste vergadering is gepland op 10 november van 10.00-11.30.